

Motion till riksdagen 2025/26:1209

av Adrian Magnusson och Aida Birinxhiku (båda S)

Ungas ställning på bostadsmarknaden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka ungas ställning på bostadsmarknaden och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett investeringsstöd för studentbostäder och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att studenter bör ha rätt till en god boendemiljö och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avvisa alla förslag om att införa marknadshyror och i stället stärka den svenska hyresmodellen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sveriges bostadsmarknad fungerar inte för Sveriges unga, det är uppenbart. Ungas ställning på bostadsmarknaden behöver stärkas. Det behöver göras genom en aktiv bostadspolitik där fler bostäder byggs och trösklarna sänks för unga att hyra eller äga sitt första boende.

Enligt Sveriges förenade studentkårers (SFS) årliga rapport om bostadssituationen för Sveriges studenter så bor sju av tio av landets studenter i en stad som inte kan erbjuda en bostad under höstterminen. Det är givetvis helt oacceptabelt. Samtidigt finns det inga politiska förslag från Sveriges regering på bordet för att se till att fler studentbostäder byggs. Regeringen har endast aviserat att lättnader ska kunna ske i byggregler vad gäller ljus och buller. Sveriges studenter ska ha rätt till en god boendemiljö och inte behöva bo i bunkerliknande lägenheter vid motorvägar.

Investeringsstödet som tidigare fanns ledde till att flera hyresrätter byggdes runt om i hela landet. Regeringen valde att avskaffa detta framgångsrika investeringsstöd och ersätta det med absolut ingenting. Byggandet har störttykt och ungas möjligheter att flytta till sitt första boende likaså. Med tanke på den dystra situationen för i synnerhet

Sveriges studenter bör ett nytt investeringsstöd med fokus på studentbostäder införas snarast.

Även för de unga som inte studerar är bostadssituationen dyster. Det krävs inte en omfattande intervjuserie eller annan studie för att konstatera att det kapital som krävs för att köpa en bostad är en avlägsen dröm för många unga. Om det ska vara möjligt krävs omfattande belåning, om banken godkänner låneansökan. Det är en ohållbar situation. Lösningen på denna utelåsningsseffekt är förmodligen inte en, utan flera. Därför behöver en bred översyn göras kring hur fler unga ska kunna skaffa sin första bostad. Ungas ställning på bostadsmarknaden måste stärkas, oavsett boendeform.

Den 18 januari 2022 presenterade den så kallade BUMS-utredningen sina förslag. Bland annat föreslogs att bostadsbidraget skulle baseras på de månatliga inkomstuppgifter som lämnas till Skatteverket. Utredningen bedömde att detta skulle leda till att 90 % av alla återkrav av bostadsbidrag skulle kunna undvikas. Regeringen har ännu inte, nästan tre år efter att utredningen presenterade förslaget, återkommit till riksdagen med en proposition. Ett system med bostadsbidrag där risken för sena återkrav minskar skulle leda till att fler söker bostadsbidrag och minskad stress och ångest över risken för indraget bostadsbidrag eller faktum när återkravet dimper ner. Regeringen måste snarast gå vidare med BUMS-utredningens förslag.

Återkommande förs marknadshyror fram som den enda lösningen för att få fler hyresrätter att byggas i Sverige av den politiska högern i Sverige. Detta trots gott om exempel på att en aktiv bostadspolitik leder till fler byggda hyresrätter (såsom det tidigare nämnda investeringsstödet). Marknadshyror skulle leda till ökad omfördelning från hyresgäster till fastighetsägare och göra det ännu svårare för unga att skaffa sin första bostad. Hyresgästers rättigheter ska snarare stärkas, inte försvagas. Riksdagen behöver kraftfullt avvisa alla tankar om att införa marknadshyror i Sverige och förpassa dessa idéer till den politiska papperskorgen.

Adrian Magnusson (S)

Aida Birinxhiku (S)